

vergel, — drugi del, ki je čist loj brez mašobe, je vzal, in iz njega tiste lepe bele sveče napraviti učil, ktere ne kidajo kot navadne lojene, in so še lepši od vošenih.

Iz vsiga tega se lahko zapopade: da je kemija zares podnožnica ali pruka, na kateri se kmetijstvo in obertnistvo na zmirej višji stopnjo povzdiguje.

Društvo za izdajanje in razširjevanje dobrih bukev za Slovence in njegove postave.

§. 1. Društvo se imenuje: „Društvo sv. Mahora“.

§. 2. Namen društva je: na svetlo dajati in razširjevati dobre knjige, ki um, serce in voljo ljudi razsvetliti in požlahniti in se zraven tudi dober kup razprodajati zamorejo.

Društvo se s politiko na nobeno vižo ne bode pečalo; zato ne bode nikolj ljudi zastran političkih reči podučevalo, tudi nikolj časopisov, oznanil ali bukev, ki bi u politiko segale, na svetlo dajalo, tudi nikolj in na nobeno vižo takih pisem razširjevati pomagalo.

Društvo ne bode na svetlo dalo nobenih bukev brez da bi od kake škofije poterjene ne bile; to se bode vsigdar in vselej oskerbelo.

§. 3. Družnik (člen tega društva) more biti:

a) Kdor na leto nekaj gotovega plača. To znese za učitelje ljudskih šol na deželi in za učence na leto 1 gold. 30 kr. srebra, za vse druge pa na leto 3 gold. sr. Plačati se to mora pol ali celo leto popred in sicer pri odboru dotične škofije. Dalej plačajo gor imenovani učeniki in učenci, kedar k društvu pristopijo, 30 kr. sr., vsi drugi pa 1 gld. sr. upisnine.

b) Kdor se od odbora zavoljo posebnih zaslug za družnika izvoli.

Družnik neha biti:

a) Kdor svojevoljno izstopi in to ustmeno ali pismeno oznani.

b) Kdor eno celo leto čez odločeni čas svojega doneska ne plača.

§. 4. En vodja in odbor, obstoječ in 12 odborikov, bodeta „društvo sv. Mahora“ obravnovala, vodila in oskerbovala. Za te odbor izvoli vsaka sledečih škofij: Goriška, Labudska, Ljubljanska, Sekovska in Teržaška škofija po dva odbornika, Kerška škofija pa tri odbornike, in sicer izmed tistih družnikov svoje škofije, ki u Gorici, Celju, Ljubljani, Mariboru, Terstu in Celjovcu stanujejo.

Društveni odbor izvoli po večini glasov ednega izmed treh Celjovških odbornikov za vodja društva, tako da po tem tudi za Kerško škofijo dva odbornika останeta.

Za leto 1852 se bode te odbor tako začasno sestavil, da se bota dva u imenovanih mestih prebivajoča družnika za to opravilo pismeno naprosila, u Celjovcu pa trije. Za prihodne leta se bode pa društveni odbor po večini glasov svobodno izvolil. To se bode takole zgodilo: kedar družnik svojo letnino plača, društvenemu vodju naravno ali nenaravno u zapečatenem listu imenuje dva družnika svoje škofije, ki u gor naštetih mestih stanujeta in ki u letnem imeniku družnikov stojita, ter pristavi, da nju za odbornika izvoli. Družniki Kerške škofije pa izvolijo na to vižo tri u Celjovcu stanujoče odbornike.

Društveni vodja z obema odbornikama u Celjovcu oskerbuje tekoče opravila, vodi, in oznani vsako rajtingo, kakor tudi imenik družnikov. Ravno tako tudi on u zvonajnih zadevah društvo nadomestuje in zagovarja.

Odbor si dopisuje in tako po večini glasov

razsodi, ktere knjige in u katerem redu se imajo tiskati; on poslane rokopise pretresuje, jih kakemu škofijstvu za poterjenje predloži, razsodi, ktere knjige tiskati in izdati je posebno potrebno in dobro kaže; dalej tudi odloči in razdeli darila, plačila itd.

Ako je na obeh stranéh jednako glasov, razsodi vselej vodjev glas.

§. 5. Sredstva, s kterimi bode društvo svoje potrebe oskerbovalo, so:

- a) letnine družnikov,
- b) dobrovoljne darila,
- c) denarji, ki se bodo iz razprodanih bukev dobivali.

§. 6. Dobički, ki jih društvo družnikom donasa:

a) vsaki družnik dobi vsako leto in brez dalnega plačila po nejročnejšem petu in naj več, ko bode mogoče, tiskanih knjig. To se pa samo od sebe zastopi, da se bode število teh knjig naraslo, kakor hitro bode papir boljši kup, in kakor hitro veliko ljudi k društvu pristopi;

b) vsaki družnik ima pravico, društvene vodnii kej nasvetovati in priporočiti;

c) nekterim družnikom se ponujajo še posebni dobički. Čisti donesek se bode namreč vsako leto na tri enake dele razdelil. Perva tretjina se izroči odboru, da jo za neprevidjene zadeve in potrebe pri roci ima; — druga tretjina se bode vsako leto na darila za najboljši učence in šolske pripravnike po razsodbi odbora obrnila, — poslednja tretjina se pa odloči za najboljši slovenske učenike, kakor bode to društveni odbor razsodil in za dobro spoznal.

§. 7. Te postave se smejo le tedaj premeniti, ako to dve tretjini odbornikov dovolite.

Ako to društvo, naj bode na kakoršno vižo hoče, saksebi gre, društveni odbor razsodi in sklene, kaj se ima z njegovim premoženjem zgoditi. (Bčela.)

Staroslovenski in vseslovanski književni jezik.

(Konec.)

Naj beržešnja prihodnost si rés Ruski jezik svojí, pak ker se nazadnje, kakor sim rekel, vemdar le v staroslovenščino preverže, druge narečja počasu v se zajemši — čemu tedej toliko velikih in še nevarnih ovínkov? Saj ne bodo razne narečja, ako se staroslovenščina naravnost za književni jezik sprime, po gori rečenem svojega poštenega, neskaženega blaga nič zgubíle, temoč se le svojih pritepenih plév in vrask réšile, se oplodile in oživile, dokler se je nasproti temu velikih prepírov, trudov in pregonov báti. —

Staroslovanska azbuka rés v oči bôde — nenavajenim, — pak saj se dá, kar je v njej ostrega in ogljastega, ako se je krasopisci lotijo, po novi Ruski, Serbski, Gerčki, ogladiti in okrožiti, če bo trébalo. Kar pak Bulgarski *šd* in *št*, ktera se data po Vukovici preméniti, tiče, poglej „Jahrbücher“, kakor gori strani 46 in 51.

Dva pota sta tedaj do vseslovanskega književniga jezika: analytički in synthetički; na tretji pót nas le sila verže.

Ako bi iméli dober priravnajoči vseslovanski slovník (Linde in Jungmann imasta še druge namene) in tako slovnico pred očmi, bi ne vagúali več dolgo o izvolji književščine. Zato pak se oglasite tisti, kterim je dano vseslovanstvo v njega nedrih pregledati, da se ne bode po blodnih pótih omáhovalo, ali še le — delj vnemarno čakalo! Take so moje misli in iskrene želje, ter v ti cil pak tudi vsi moji trudi mérijo.

Prijateljem staroslovenščine in vsem rojakom, kteri bi se sami radi prepričali tega, kar sim gori pisal,